

TORAH OHR • PARSHAS MIKEITZ • MAAMAR 10

מי כה' אלקינו המגביה לשבת המשפילי לראות בשמים ובארץ

« Qui est comme D.ieu notre D.ieu, qui s'élève
pour siéger, qui s'abaisse pour regarder... »

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

likuteitorah.com/fr/torah-ohr/mikeitz/10/

1 מי כה' אלקינו המגביהי לשבת המשפילי לראות בשמים ובארץ. הנה כתיב כי נר מצוה ותורה אור.

« Qui est comme D.ieu, notre D.ieu, qui s'élève pour siéger, qui s'abaisse pour regarder dans les cieux et sur la terre ? » Or, il est écrit : « Car une mitsva est une lampe, et la Torah est lumière. »

הרי שהמשיל הכתוב את המצוה לנר וכתיב נר הוי"ה נשמת אדם שהנשמה נמשלה לנר. וצריך להבין מהו ענין הנר של מצוה ומהו הנר של הנשמה.

Nous voyons donc que le verset compare la mitsva à une lampe. Et il est écrit : « La lampe de D.ieu, c'est l'âme de l'homme » : l'âme est comparée à une lampe. Il faut comprendre ce que désigne la lampe de la mitsva et ce qu'est la lampe de l'âme.

2 והנה ענין הנר הוא שקרוי ע"ש הפתילה כי היא עיקר הנר. אך אין נר בלא שמן.

Voici maintenant ce qu'il en est de la lampe : elle est nommée d'après la mèche, car [la mèche] en est l'élément essentiel. Pourtant, il n'y a pas de lampe sans huile.

שהשמן הוא הגורם להיות הדלקת הנר בנחת שיהא שוהה ומתעכב זמן מה. ואילולי השמן היי דולק מהר ובמרוצה. והיינו ע"י שהשמן נמשך אחר הפתילה.

Car c'est l'huile qui fait brûler doucement la lampe, de sorte que la flamme se prolonge et dure quelque temps ; sans l'huile, elle brûlerait rapidement et avec précipitation. Cela vient de ce que l'huile est attirée après la mèche.

והוא נשרף ונכלה באור הנאחז בפתילה עד שהוא כלה לגמרי ולא נשאר ממנו כלום מפני שהוא עולה כולו באש. ומ"מ הפתילה היא עיקר הנר.

Et [l'huile] est brûlée et consumée dans la lumière qui s'attache à la mèche, jusqu'à ce qu'elle soit entièrement consumée et qu'il n'en reste absolument rien, car elle s'élève tout entière dans le feu. Néanmoins, la mèche est l'élément essentiel de la lampe.

לפי שהאור הדולק הוא ע"י שנאחז בפתילה. ואלו היה האור נטבע בשמן היה כבה רק שהפתילה היא המחברת את האור אל השמן כשהשמן נמשך אחר הפתילה:

Car la lumière brûle parce qu'elle s'attache à la mèche. Si la lumière s'enfonçait dans l'huile, elle s'éteindrait ; c'est la mèche qui relie la lumière à l'huile, tandis que l'huile est attirée après la mèche :

3 ולהבין משל זה בנמשל בנר מצוה ונר הוי"ה נשמת אדם. צריך להקדי" ענין ואהבת וגו'

Pour comprendre cette analogie dans son application à la lampe d'une mitsva et à «la lampe de D.ieu, l'âme de l'homme», il faut d'abord expliquer le sujet de «Tu aimeras», etc.,

בכל לבבך בבי יצריך ביצ"ט וביצה"ר שלכאורה אינו מובן איך ישוב היצה"ר לאהבה את הוי"ה ע"י האדם והלא לא ישמע אליו.

«De tout ton cœur (levavekha)»: avec tes deux inclinations, l'inclination au bien et l'inclination au mal. À première vue, cela n'est pas compréhensible: comment l'inclination au mal pourrait-elle se tourner vers l'amour de D.ieu par l'intermédiaire de l'homme? Elle ne l'écouterait certainement pas!

אך הענין הוא כי הנה ביאור ענין יצ"ט ויצה"ר הוא כי נודע שיש בכל אדם ב' נפשות נפש אלהית ונח"ב וכל נפש מתחלקת לשנים. שהם שכל ומדות.

Mais voici de quoi il s'agit. Pour expliquer ce que sont l'inclination au bien et l'inclination au mal, il faut savoir, comme on le sait, qu'il y a en chaque homme deux âmes: l'âme divine et l'âme animale; et chaque âme se divise en deux parties: l'intellect et les attributs émotionnels (midot).

4 והנה עיקר הנפש הוא השכל. כי נה"א עיקרה היא נפש המשכלת ומתבוננת תמיד ומשגת באו"ס ב"ה.

Or, le noyau de l'âme est l'intellect. Car l'âme divine, dans son essence, est une âme pensante, qui contemple et saisit constamment la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il.

ואין לה השכלה אחרת. והמדות אהוי"ר הנולדות מן השכל והשגה זו הן הנקראות בשם יצ"ט.

Elle n'a pas d'autre [objet de] pensée. Et les attributs émotionnels (midot), l'amour et la crainte, qui naissent de cet intellect et de cette compréhension, sont ce que l'on appelle le bon penchant.

5 וכן עיקר נה"ב היא המשכלת ומשגת גשמיות עוה"ז וחומריותן שהוא זלעז"ז לעומת נה"א. שהשכל המלוכש בענינים גשמיים הוא הפך ממש מן השכל שבנה"א.

De même, le noyau de l'âme animale est [la faculté] qui réfléchit à la matérialité de ce monde et la saisit, ainsi qu'à son caractère matériel, lequel est «l'un en regard de l'autre», par rapport à l'âme divine. Car l'intellect revêtu de réalités matérielles est exactement l'opposé de l'intellect de l'âme divine,

שהיא בחי' חכמה עליונה בחי' חכים ולא בחכמה ידיעא. למעלה מן השכל המושכל ומושג בגשמיות.

qui est le niveau de la 'Hokhma supérieure, le niveau de « sage, mais non d'une sagesse connaissable », au-dessus de l'intellect conçu et saisi en termes physiques.

6 והשכל המושכל ומושג בגשמיות ע"פ שכל אנושי הוא שקר והפך ממש מחכמת אלהות שהיא חכמת אמת והמדות הנולדות משכל הגשמי הן הנקי בשם יצה"ר

Et l'intellect conçu et saisi en termes matériels, selon la raison humaine, est mensonge et l'exact opposé de la sagesse divine, qui est la sagesse de vérité ; les attributs émotionnels (midot) qui naissent de l'intellect matériel sont ce que l'on appelle le mauvais penchant.

וצריך האדם לאכפייא לון שלא יתנהג ע"פ מדות שנולדו מן השכל הגשמי. רק ואהבת את הוי"ה אלקיך בכל לבבך. היינו בהגביר כח נה"א המשכלת.

L'homme doit les soumettre, afin de ne pas se conduire selon les attributs émotionnels nés de l'intellect matériel, mais seulement [selon] « Tu aimeras Havaya, ton D.ieu, de tout ton cœur. » C'est-à-dire en renforçant la puissance de l'âme divine pensante.

7 ומתבונן באוא"ס בפסוק ראשון דק"ש שמע ישראל. שמע לשון הבנה כי הוי"ה הוא אלהינו פי' אלהינו הוא ענין

Et l'on contemple la Lumière infinie (Or Ein Sof) dans le premier verset du Chéma : « Écoute, Israël ! » « Écoute » est un terme qui désigne la compréhension : que Havaya est notre D.ieu (Elokeinu). Le sens de « notre D.ieu » est la notion de

ההתהוות בחי' ממכ"ע וסוכ"ע הוא נמשך מבחי' הוי"ה היה הוה ויהיה שהוא אוא"ס ב"ה שהוא בחי' אין והתהוות היש הוא מאין ממש.

la mise en existence, le niveau de la lumière qui remplit tous les mondes (memalé kol almin) et de la lumière qui entoure tous les mondes (sovev kol almin). Cela est attiré du niveau de Havaya, « Il était, Il est et Il sera », qui est la Lumière infinie, béni soit-Il, le niveau du ayin (néant) ; et la mise en existence de quelque chose (yech) provient véritablement du néant.

8 והתהוות זו נמשך תמיד יש מאין כמאמר ובטובו מחדש בכל יום תמיד כו'. והוא הוי"ה אחד אתה הוא קודם שנבה"ע ואתה הוא כו'.

Cette formation, quelque chose à partir du néant, est continuellement attirée, comme le dit l'énoncé : « Dans Sa bonté, Il renouvelle chaque jour, continuellement », etc. Et Lui, Havaya, est Un : « Tu es Lui avant que le monde ait été créé, et Tu es Lui », etc.

שאין התהוות העולמות פועלים בו שום שינוי ח"ו. לפי שאינו דומה מעשה הקב"ה למעשה בו"ד.

Car la formation des mondes n'opère en Lui aucun changement, à D.ieu ne plaise, puisque l'œuvre du Saint béni soit-Il n'est pas comparable à celle d'un être de chair et de sang.

שמעשה אנוש הנה כח הפועל ממש הוא בנפעל. כמו עד"מ כשעושה דבר פונה א"ע ומעמיק שכלו בדבר שהוא עושה.

Car, dans l'œuvre d'un être humain, la force de celui qui agit se trouve réellement dans ce qui est produit. À titre d'exemple, lorsqu'il fabrique quelque chose, il se tourne [vers elle] et plonge profondément son intellect dans la chose qu'il fabrique.

9 וע"כ הדבר שעושה פועל בו שינוי בכח שכלו. אבל התהוות העולמות מאוא"ס ב"ה אין פועלים בו שום שינוי ח"ו. וה' אחד כמו קודם שנבה"ע.

C'est pourquoi la chose qu'il crée produit un changement en lui, dans la puissance de son intellect. Mais la création des mondes à partir de la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, ne produit en Lui aucun changement, à D.ieu ne plaise ; et Havaya est Un, tout comme avant la création du monde.

לפי שבשכמל"ו שכל התהוות העולמות וקיומם וחיותן אינן אלא מבחי' מלכותו ית' שבמה שהוא מלך עליהם מחיה ומהוה אותם דהיינו בחי' שמו ית' בלבד.

Car [le sens de] « Béni soit le nom de la gloire de Son royaume à jamais » est que la création de tous les mondes, leur existence et leur force vitale proviennent uniquement du niveau de Sa Mal'hout (souveraineté), qu'Il soit béni : en tant que Roi sur eux, Il leur donne la vie et les fait exister. Il ne s'agit que du niveau de Son Nom, qu'Il soit béni.

10 ושם שייך כח הפועל בדבר ה' שמים נעשו כי דבר מלך שלטון כתיב מלכותך מלכות כ"ע.

Et c'est là [dans Sa Mal'hout] que s'applique la puissance de l'agent créateur : « Par la parole de D.ieu, les cieux furent faits », car il est écrit : « La parole du roi est souveraine. » Il est écrit : « Ta royauté est la royauté de tous les mondes »,

יחיד חי העולמים מלך כנודע. וכאשר יעמיק האדם שכלו ומחשבתו בזה בעומק בינתו ובעומקא דלבא.

« l'Unique, la Vie des mondes, le Roi », comme il est connu. Et lorsque l'homme plonge profondément son intellect et sa pensée dans cela, au plus profond de sa compréhension et au plus profond de son cœur,

אזי תבטל הנפש החיונית מהשכלתה בגשמיות בתגבורת הנפש האלהית המשכלת ומתבוננת בגדולת א"ס ב"ה להוליד

alors l'âme vitale cessera de penser aux choses matérielles, sous l'effet de la prépondérance de l'âme divine, qui réfléchit et médite à la grandeur de l'Infini (Ein Sof), béni soit-Il, afin de faire naître

מרוח בינתה והתבוננותה אהבה עזה כרשפי אש לדבקה בו ית' בדביקה וחשיקה וחפיצה בהתלהבות עצומה עד כלות הנפש כמ"ש נכספה וגם כלתה נפשי וגו'.

du souffle de sa compréhension et de sa méditation, un amour ardent, semblable à des flammes de feu, pour s'attacher à Lui, béni soit-Il, par l'attachement, le désir ardent et l'aspiration, dans une ferveur immense et brûlante, jusqu'à l'épuisement de l'âme (kelot hanéfech), comme il est écrit : « Mon âme languit et même s'épuise », etc.

11 ועמך לא חפצתי בארץ כלה שארי ולבבי וגו'. ואזי תהיה החכמה שבנפש החיונית כשמן הנמשך אחר הפתילה

« Et, auprès de Toi, je ne désire rien sur terre ; ma chair et mon cœur se consomment », etc. Alors, la 'Hokhma (sagesse) de l'âme vitale sera comme l'huile qui est attirée après la mèche,

שהיא נר ה' נשמת אדם שהנשמה היא הפתילה המחברת אור האהבה עזה ורשפי אש להאיר בנה"ב עד שתכלה ותכסוף ג"כ לדבקה בו בדביקה חשיקה כו'.

qui est « la lampe de D.ieu, l'âme de l'homme » : l'âme est la mèche qui relie la lumière de l'amour ardent et des flammes de feu, afin d'éclairer l'âme animale, jusqu'à ce qu'elle aussi se consume et aspire à s'attacher à Lui, dans l'attachement et le désir, etc.

ולהיות ואהבת וגו' בכל לבבך וגדול יהי כח כלות הנפש הבהמית ביתר שאת בבחי' שמן הנכלה ועולה עד שנעשה ממנו כולו אש של אור הנר

Ainsi, il y aura « Tu aimeras », etc., « de tout ton cœur » ; et grande sera la force de l'âme animale à se consumer, avec une intensité accrue, à la manière de l'huile qui se consume et s'élève, jusqu'à ce qu'elle devienne entièrement le feu de la lumière de la lampe,

ע"י בחי' צעק לבם והוא התהפכות בחי' האש שבה. ורשפי אש אהבה עזה כו'. וזהו נר של הנשמה שהיא מהתבוננות נפש האלהית עצמה:

par le niveau de «leur cœur a crié», qui est la transformation du feu qui est en elle, et par les «flammes de feu», un amour ardent, etc. Telle est la lampe de l'âme, qui provient de la contemplation de l'âme divine elle-même.

12 וענין נר של המצוה היא שהמצוה יש לה סגולה פרטית להעלות את נה"ב ולקשרה באו"ס ב"ה כמא' אק"ב בקדש העליון שהוא למעלה מן ההשתלשלות.

La signification de la lampe de la mitsva est que la mitsva possède une vertu particulière (segoula) : elle élève l'âme animale et la lie à la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, comme le disent les mots «Qui nous a sanctifiés par Ses commandements» : par la sainteté suprême, qui est au-dessus de l'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout).

כי המצות הם לבושים ונקי' לבוש מלכות שהם בחי' מקיפים שמקיפים ומלבישים את הנפש מראשה

Car les mitsvot sont des vêtements, et sont appelées «vêtements royaux», puisqu'elles sont des niveaux enveloppants (makifim), qui entourent et revêtent l'âme depuis sa tête

ועד רגלה להיות צרורה בצרור החיים את ה' ממש שע"ז מעלה את הנפש כמו האדם כשהוא לבוש יכולין להמשיך אותו ע"י לבושו.

jusqu'à ses pieds, afin qu'elle soit «liée dans le faisceau de la vie avec D.ieu», véritablement. Par ce moyen, [la mitsva] élève l'âme, tout comme, lorsqu'un homme est vêtu, on peut l'entraîner en tirant son vêtement.

13 וכן כצרור אבן במרגמה. שע"י שצרור בחרט זורקין אותו למעלה יותר. הכלל שכל בחי' מקיף הוא העלאה למעלה.

De même, « comme une pierre attachée dans une fronde » : parce qu'elle est attachée dans une poche, on la projette plus haut. La règle est que tout niveau de makif est une élévation vers le haut.

ולכן לובשין טלית ותפלין קודם התפלה להמשיך בחי' מקיף למעלה להעלות את נה"ב בתפלה כנודע שאין התחתון עולה למעלה עד שיורדת תחלה הארה מלמעלה. והתפלה היא עליית נה"ב.

C'est pourquoi on revêt le talit et les tefilin avant la prière, afin d'attirer un niveau de makif d'en haut et d'élever ainsi l'âme animale dans la prière ; car, comme on le sait, ce qui est inférieur ne s'élève pas tant qu'une illumination n'est pas d'abord descendue d'en haut. Or, la prière est l'élévation de l'âme animale.

ולכן התפלה היא נוסחא אחת בכל יום כל ימי חייו של אדם הקצובים לו ימי שנותינו בהם שבעים שנה הם כפי נצוצות נפש הבהמיית שצריכין להעלות (משא"כ נפש האלהית היא נצחית) וכל יום נעשה בחיי חדשה.

C'est pourquoi la prière est un texte unique, chaque jour, durant tous les jours de la vie d'une personne qui lui sont impartis — « les jours de nos années sont de soixante-dix ans » —, lesquels correspondent aux étincelles de l'âme animale qu'il faut élever (contrairement à l'âme divine, qui est éternelle) ; et chaque jour, un nouvel aspect apparaît.

וצריך להעלות גם אותו נצוץ שמתחדש והכל היא העלאה אחת (משא"כ לימוד התורה צריך דוקא ללמוד בכל יום דבר חדש)

Il faut aussi élever cette étincelle qui vient d'apparaître, et tout cela constitue une seule élévation (ce qui n'est pas le cas de l'étude de la Torah : il faut précisément étudier quelque chose de nouveau chaque jour).

ולכן כל המצות נקראות בשם צדקה כי צדקה תרומם גוי שע"י הצדקה וחסד שעושים למטה להחיות רוח שפלים ועני חשוב כמת.

C'est pourquoi toutes les mitsvot sont appelées tsedaka (charité), car « la tsedaka élève une nation » : par la tsedaka et la bonté que l'on pratique ici-bas pour ranimer l'esprit des humbles — et un pauvre est considéré comme un mort,

כן ויותר מכן לאין קץ נמשך רוח חיים מלמעלה מחיי החיים ב"ה להחיות מתים ממש בבחי'

ainsi, et infiniment plus encore, un souffle de vie est attiré d'en haut, de la Vie des vies, béni soit-Il, afin de ranimer ceux qui sont véritablement morts, selon la modalité de

ימין מקרבת וימינו תחבקני ממש באור המקיף שמלמעלה לרומם ולהעלות את הנפש למעלה מעלה באוא"ס ב"ה ממש וזהו ענין נר מצוה:

« la droite rapproche », et « sa droite m'étreint », véritablement, par la lumière enveloppante qui vient d'en haut, afin d'exalter et d'élever l'âme toujours plus haut, jusque dans la Lumière infinie, béni soit-Il, elle-même. Tel est le sens de « la lampe d'une mitsva ».

14 אך התורה אור הוא המשכת אוא"ס ב"ה מלמעלמ"ט. והיא אור וגילוי אוא"ס ב"ה ממש שלמעלה מעלה מהשתלשלות שירידת והדרגת סדר השתלשלות היא בחי' העלם והתלבשות אוא"ס ב"ה להיות התהוות מהות אחר מהות באופנים ומינים שונים.

Mais « la Torah est lumière » signifie l'attraction de la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, d'en haut vers le bas. Elle est la lumière et la révélation de la Lumière infinie, béni soit-Il, elle-même, qui se situe très au-dessus de l'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout) ; car la descente et la gradation de l'ordre de l'hichtalchelout sont un niveau de dissimulation et d'habillage de la Lumière infinie, béni soit-Il, afin qu'une entité d'une nature donnée puisse être créée après une autre, selon des modes et des espèces différents.

15 וכמ"ש ישת חשך סתרו שהוא חשך והעלם ולא אור וגילוי. ועל התורה נאמר מגלה עמקות מני חשך. Comme il est écrit : « Il a fait des ténèbres sa retraite » : il s'agit de ténèbres et de dissimulation, et non de lumière et de révélation. Et, au sujet de la Torah, il est dit : « Il révèle les profondeurs hors des ténèbres. »

וממעמקים קראתיך הוי"ה. וזהו תכלית בריאת האדם להמשיך על נפשו אוא"ס ב"ה שלמעלה מן ההשתלשלות.

Et : « Des profondeurs, je T'ai appelé, Havaya. » Tel est le but de la création de l'homme : attirer sur son âme la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, qui se situe au-delà de l'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout),

להיות אור א"ס ב"ה שורה למטה כמו למעלה כמ"ש אני ראשון ואני אחרון ומבלעדי אין אלהים. כלומר כשם שאני ראשון קודם שנבה"ע.

afin que la Lumière infinie, béni soit-Il, réside en bas comme en haut, ainsi qu'il est écrit : « Je suis le premier et Je suis le dernier, et en dehors de Moi, il n'est pas de D.ieu. » C'est-à-dire : de même que « Je suis le premier », avant que le monde ne soit créé,

16 ואחרון לאחר שנברא העולם. כן מבלעדי דהיינו באמצעות בשעת בריאת העולם יהי אור א"ס ב"ה נמשך למטה שיהי בטול העולם במציאות כמו קודם שנברא ואחר שנברא והיינו ע"י התורה כי אורייתא מחכמה נפקת.

et «dernier», après que le monde eut été créé. Ainsi, «en dehors de Moi» (mibaladaï), c'est-à-dire au milieu, au moment de la création du monde, la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, sera attirée vers le bas, de sorte que le monde soit annulé dans son existence (bitoul), comme avant d'avoir été créé et après l'avoir été. Et cela se réalise par la Torah, car «la Torah émane de 'Hokhma».

17 וכמ"ש לכבודי בראתיו. כב"ד בגימטריא ל"ב הם ל"ב נתיבות חכמה. בראתיו בחי' תלמוד. יצרתיו בחי' משנה. ועשיתיו בחי' מקרא.

Et comme il est écrit : « C'est pour Ma gloire (kevodi) que Je l'ai créé. » Kavod (gloire) a pour valeur numérique trente-deux : ce sont les trente-deux sentiers de 'Hokhma. « Je l'ai créé » correspond au niveau du Talmud ; « Je l'ai formé » au niveau de la Michna ; et « Je l'ai fait » au niveau de l'Écriture (Mikra).

שכולם הם בבחי' חכמה ואור א"ס ב"ה שורה ומתגלה שאין שם שום הסתר פנים.

Car tous relèvent du niveau de 'Hokhma, et la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, réside et se révèle dans 'Hokhma, où il n'y a absolument aucune dissimulation de la Face.

18 ושם הוא בחי' אני ה' לא שניתי כמו קודם שנברא העולם. ולכן רב יהודא דכולי תנויי בניזקין הוה לזכות את הזכאי. ולחייב את החייב.

Et là se trouve le niveau de « Moi, D.ieu, Je n'ai pas changé », comme avant que le monde ne soit créé. C'est pourquoi Rav Yehouda, dont toute l'étude portait sur [l'ordre de] Nezikin, [étudiait] pour acquitter l'innocent et condamner le coupable,

להפריד ביניהם. בכדי להפריד החיצונים מהקדושה ויתפרדו כל פועלי און כו'. ולכן היה פטור מן התפלה לפי שהיתה תורתו אומנתו כר' שמעון בן יוחאי וחביריו.

afin de les séparer l'un de l'autre, pour séparer les forces extérieures de la sainteté, et « que tous les artisans d'iniquité soient dispersés », etc. C'est pourquoi il était dispensé de la prière, car sa Torah était son occupation, comme pour Rabbi Chimon bar Yo'haï et ses compagnons.

והיינו מפני שרוב יהודא היה אדם גדול מאד עד שאמר עליו שמואל אין זה ילוד אשה דאימתא דמאריה עליה שהי בחינת ביטול לאו"ס ב"ה שהמשיך עליו בק"ש.

Cela tenait au fait que Rav Yehouda était un homme d'une très grande stature, au point que Chmouel dit de lui : « Celui-ci n'est pas né d'une femme », car la crainte de son Maître reposait sur lui : il se trouvait dans un état d'annulation de soi (bitoul) devant la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, qu'il attirait sur lui par la récitation du Chema.

(כי מן הק"ש לא היה פטור ואפילו ר' שמעון בן יוחאי וחביריו אלא מן התפלה)

(Car il n'était pas dispensé de la récitation du Chema ; même Rabbi Chimon bar Yo'haï et ses compagnons [n'étaient dispensés] que de la prière.)

והיתה תורתו ג"כ בבחי' בטול ממש בבחי' ואשים דברי בפיך. ודברי אשר שמתי בפיך וכמארו"ל מתניתין מלכתא.

Sa Torah, elle aussi, était dans un état de véritable annulation de soi, au niveau de « J'ai mis Mes paroles dans ta bouche » et de « Mes paroles que J'ai placées dans ta bouche », comme l'ont dit nos Sages de mémoire bénie : « Notre Michna est une reine »,

בחי' מלך שמצוה וגוזר שיהי הפסק כך כי מלך במשפט יעמיד ארץ לזכות את הזכאי כו'. שיש ב' בחי'. בחי' עבד שלומד כדי שידע רצון המלך.

au niveau d'un roi qui ordonne et décrète que la décision doit être ainsi, car « un roi affermit le pays par la justice », pour acquitter l'innocent, etc. Il existe en effet deux niveaux : celui du serviteur, qui étudie afin de connaître la volonté du roi,

19 ובחי' מלך שבעת לימודו הוא הגוזר ומצוה לעצמו כו' וז"ש ויהי בישרון מלך לפי ששכינה היתה מדברת מתוך גרונו של משה.

et le niveau du roi, qui, au moment où il étudie, est lui-même celui qui décrète et ordonne, etc. C'est ce qui est écrit : « Et il y eut un roi en Yechouroun », car la Chekhina (la Présence divine) parlait depuis la gorge de Moché.

וכך ר' שמעון בן יוחאי וחביריו ורב יהודא לפי מדרגתו. שכפי ערך בטול נפשו לאור א"ס ב"ה.

Il en fut de même pour Rabbi Chimon bar Yo'haï et ses compagnons, ainsi que pour Rav Yehouda, selon son niveau : car la mesure dans laquelle l'âme d'une personne s'annule devant la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il,

ככה היתה המשכת אור א"ס ב"ה בתורתם ועבודתם. והמשנה המדכרת בפיהם היא דבר ה' ממש. ועי"ז נמשך בטול העולם במציאות למטה כמו למעלה:

telle était l'attraction de la Lumière infinie, béni soit-Il, dans leur Torah et leur service. Et la Mich-na qui parlait par leur bouche était véritablement la parole de D.ieu. Par ce moyen, l'annulation du monde dans son existence est attirée ici-bas, comme en haut.

20 והנה אור התורה הזה נאחז ומתחבר במצוה כי כל התורה שלפנינו הן תושב"כ ושבע"פ עיקרן ויסודותן היא במצות שע"ז נאמר ותמלא כדה ותעל.

Or, cette lumière de la Torah prend appui sur la mitsva et s'y attache, car toute la Torah qui se trouve devant nous, tant la Torah écrite que la Torah orale, a pour essence et pour fondement les mitsvot. C'est à ce sujet qu'il est dit : « Elle remplit sa cruche et remonta. »

כ"ד ספרין דאורייתא כו' שהן בחי' כד שנשאב מים העליון חכמה עלאה של א"ס ב"ה שהוא עד אין קץ ותכלית וע"ז נאמר והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך. אנכי דייקא.

« Les vingt-quatre (kaf-dalet) livres de la Torah », etc. : ils sont du niveau d'une cruche (kad) avec laquelle on puise l'eau supérieure, la 'Hokhma supérieure de l'Infini (Ein Sof), béni soit-Il, qui est sans fin ni limite. C'est à ce sujet qu'il est dit : « Et ces paroles que Je (Anochi) t'ordonne seront... » : « Anochi », précisément.

21 והמצוה היא הפתילה שמתלבשת בנפש השכלית והחיונית להעלות ולקשרה באור התורה שהיא בחי' חכים ולא בחכמה ידיעא הפך שכל אנושי ובה שורה א"ס ב"ה כמ"ש ה' בחכמה יסד ארץ.

Et la mitsva est la mèche, qui s'enveloppe dans l'âme intellectuelle et l'âme vitale afin de les élever et de les lier à la lumière de la Torah, qui est le niveau de « sage, mais non d'une sagesse connaissable », à l'opposé de l'intellect humain, et en laquelle réside l'Infini, béni soit-Il, comme il est écrit : « D.ieu a fondé la terre par la sagesse. »

אך צריך להקדים התכונות של נפש האלקית היא נר ה' נשמת אדם כדי להיות ואהבת וגוי' ככל לכבך כי רוח אייתי רוח ואמשיך רוח וכמ"ש אם ישים אליו לכו וגוי'

Mais il faut d'abord [s'adonner à] la contemplation de l'âme divine, qui est « la lampe de D.ieu, l'âme de l'homme », afin qu'il y ait « Tu aimeras », etc., « de tout ton cœur » ; car « un esprit suscite un esprit et attire un esprit vers le bas », comme il est écrit : « S'il tourne son cœur vers Lui », etc.,

עד שתהיה חכמה שבנפש החיונית בחי' השמן הנמשך אחר הפתילה של מצוה להתכלל ממש באור התורה שתתהפך ממש מהפוך אל הפוך משכל אנושי המושג לשכל חכמת התורה חכמת אלהית בחי' חכים ולא בחכמה ידיעא כו'

jusqu'à ce que la 'Hokhma de l'âme vitale devienne le niveau de l'huile qui est attirée après la mèche de la mitsva, afin d'être véritablement absorbée dans la lumière de la Torah, de sorte qu'elle soit réellement transformée d'un extrême à son opposé: de l'intellect humain accessible à la compréhension à l'intellect de la sagesse de la Torah, sagesse divine, le niveau de «sage, mais non d'une sagesse connaissable», etc.

שלכן נתלבשה בענינים גשמיים וכל ענינים גשמיים כלולים בה כמו כל צמח האדמה ופרי העץ בסדר זרעים.

C'est pourquoi [la Torah] s'est enveloppée dans des réalités matérielles, et toutes les réalités matérielles y sont incluses, comme tout ce qui pousse du sol et les fruits de l'arbre, dans l'ordre de Ze-raïm (Semences),

וכל בעלי חיים בסדר קדשים. כדי לברר ולהפך הכל בקדושה. וימלא כבוד ה' את כל הארץ הלזו הגשמית כו':

et tous les êtres vivants, dans l'ordre de Kodashim (Choses saintes), afin de raffiner toute chose et de la transformer en sainteté. «Et la gloire de D.ieu remplira toute cette terre», cette terre matérielle, etc.

22 וזהו המגביהי לשבת. פ"י המגביה יי הוא יי שבה' שהדל"ת הוא בחי' דלית. דלית ליה מגרמיה כלום נעשה ה' ע"י היו"ד שבתוכה

Et telle est [la signification de] «Qui s'élève pour siéger». L'explication est la suivante: hamagbihi signifie «élève le youd (י)», le youd qui se trouve dans le hé (ה). Car le dalet (ד) est le niveau du dalit («il n'y a pas»): «il ne possède absolument rien de lui-même»; il devient un hé grâce au youd qui est en lui.

והיינו בחי' המצוה שמצדק נעשה צדקה. וצדקה תרומם גוי ע"י שמגביה את בחי' היו"ד שבה' למעלה מעלה באוא"ס ב"ה ממש.

Et tel est le niveau de la mitzva: du tzedek (justice) naît la tzedaka (charité); et «la tzedaka élève une nation», en élevant le niveau du youd qui se trouve dans le hé toujours plus haut, jusqu'à la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, elle-même.

לשבת להיות בחי' מכון לשבתך דהיינו שתהא שם השראת אוא"ס ב"ה ממש שהיא בחי' ישיבה

« Pour siéger » : devenir le niveau d'« un lieu pour Ta demeure », c'est-à-dire qu'il y ait là le repos de la Lumière infinie, béni soit-Il, elle-même, ce qui constitue le niveau du fait de siéger,

דהיינו בחי' ירידה והשפלה אצלו כביכול וכמ"ש וישב ה' מלך לעולם. כי להיות מלך לעולם היא בחי' ישיבה והשפלה כי על מי ימלוך כו'.

c'est-à-dire un niveau de descente et d'abaissement de Sa part, pour ainsi dire, comme il est écrit : « D.ieu siège en Roi pour toujours (le'olam). » Car être Roi sur le monde (le'olam), c'est le niveau du fait de siéger et de l'abaissement, car sur qui régnerait-Il ? etc.

23 וזו היא העלאה שע"י המצות ממטה למעלה. אבל התורה אור היא המשכה מלמעלה למטה המשפילי לראות בשמים תושב"כ. ובארץ תושבע"פ.

Et telle est l'élévation qu'opèrent les mitsvot, du bas vers le haut. Mais « la Torah est lumière » désigne un influx du haut vers le bas : « qui s'abaisse pour voir dans les cieux », la Torah écrite, « et sur la terre », la Torah orale.

ושם הוא לראות בחי' ראייה והתגלות אוא"ס ב"ה למטה כמו למעלה. ולא בחי' שמע ישראל

Et là, il s'agit de « voir » : du niveau de la vision et de la révélation de la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, ici-bas comme en haut, et non du niveau de « Écoute, Israël »,

דהיינו התכוננות שבנפש האלהית שהיא בחי' שמיעה כלבד אלא כמ"ש כי עין בעין יראו וגו' :

c'est-à-dire la contemplation dans l'âme divine, qui n'est que du niveau de l'audition ; mais, comme il est écrit : « Car ils verront œil à œil », etc.

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

À propos de cette édition

Cette édition contient le texte hébreu et la traduction française.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Notre traduction française, faite à partir de notre traduction anglaise de l'hébreu, sans les notes de Kehot : CC BY 4.0.

Cette édition dans son ensemble : CC BY-NC 4.0. Elle peut être copiée, imprimée et partagée librement, en citant Kehot Publication Society et likuteitorah.com ; elle ne peut pas être vendue. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

La traduction française a été faite à partir de l'édition anglaise de likuteitorah.com avec l'aide de l'IA (openai/gpt-6-luna-pro:batch), l'hébreu en regard pour vérification ; elle n'a pas encore été relue par un éditeur humain. Vérifiez sur l'hébreu tout ce qui est important.

Le Rabbi a demandé que les maamarim de la paracha de la semaine, la « Paracha 'hassidique », soient étudiés pendant cette semaine, répartis sur ses sept jours (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Pourquoi l'étudier, et les bénédictions du Rabbi : likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Un projet gratuit et non commercial ; rien n'est vendu ici. Sans lien avec Kehot, Sefaria ou la Bibliothèque de Loubavitch. © likuteitorah.com

Depuis likuteitorah.com/fr/torah-ohr/mikeitz/10/

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak